

Út a jövőbe – a fűtési költségmegosztás Magyarországon

A fűtési költségmegosztás Dániában kezdődött 1902-ben, amikor a dán testvérpár, Odin és Aksel Clorius először alkalmaztak elpárolgás elvén működő költségmegosztókat. Jól tükrözi a kor igényeit, hogy ezeket az eszközöket abban az időben még az ajtófélfákra szerelték fel.

Az eltelt évek alatt nemcsak a technikai fejlődés és a fogyasztói igények változtak, hanem mára Európa legtöbb országában a fűtési költségmegosztást is törvények szabályozzák. Néhány európai országban nem kötelezik ugyan törvények a fogyasztókat a felszerelésre, ám ezen országokban mégis meglepően magas a felszereltség (több mint 75%). Az elfogadottság általában az ismertséggel és a tapasztalati idő hosszával áll egyenes arányban, ezért érezhetően nagy a különbség Európa nyugati és keleti része között.

Magyarországon a költségmegosztók elterjedését 1996-ban Nyíregyházán a „NYITÁS program” indította be igazán, így talán nem túlzás azt mondani, hogy a költségmegosztás hazánkban még gyerekcipőben jár. A szektorból érkező adatok szerint jelenleg a felszerelhető lakásállomány kb. 45%-a van költségmegosztókkal ellátva.

Tapasztalataink alapján a fogyasztók nagy részének sajnos nincs megfelelő ismerete a fűtési költségmegosztásról. Gyakran hallomásból vett, vagy épp eltérő bázissal összehasonlított információkat cserélnek egymás között, ezzel sok esetben tévútra vezetve önmagukat és a közvetlen lakóközösségüket is. Ugyanakkor a költségmegosztással foglalkozó cégek esetében a szakmai hozzáértés, a szolgáltatások minősége és az árak is igen nagy szórást mutatnak. Épp ezért is tartjuk kiemelten fontosnak, egyfajta küldetésnek a korrekt és szakszerű tájékoztatást a fogyasztók és a szakma felé egyaránt.

2012 októberében mérőföldkőnek számító döntést hozott az Európai Parlament és a Tanács: 2012/27/EU (2012. 10. 25.) számon elfogadták az EED-t (European Energy Directive), magyarul az Európai Energiahatékonysági Irányelvben foglaltakat. Az irányelv rendelkezéseit a tagállamoknak a hatályba lépéstől számított 18 hónapon belül kellett integrálniuk a saját törvénykezési rendjükbe. Az EED 9. cikke foglalkozik a fogyasztásméréssel, melynek ezen szakaszában rejlik a költségmegosztásra vonatkozó lényeg.

„...Az olyan többlakásos és több célra használt épületekben, amelyekben a fűtést/hűtést központi fűtéssel vagy távfűtési hálózatról vagy több épületet kiszolgáló központi rendszerről biztosítják, egyedi fogyasztásmérőket is fel kell szerelni 2016. december 31-ig, amellyel mérni lehet az egyes egységek saját fűtés/hűtés- vagy melegvíz-

fogyasztását, amennyiben ez technikailag megvalósítható és költségghatékony. Amennyiben az egyedi fogyasztásmérők használata műszakilag nem kivitelezhető vagy nem költséghatékony, a fűtés mérésére egyedi fűtési költségosztókat kell alkalmazni az egyes radiátorok hőfogyasztásának mérésére, kivéve ha a szóban forgó tagállam bizonyítja, hogy a fűtési költségosztók beépítése nem lenne költséghatékony.”¹

Az EED értelmében tehát 2016. december 31-ig a távhővel ellátott és házközponti fűtéssel (saját kazános) rendelkező többlakásos lakóépületek valamennyi lakását fel kell szerelni hőmennyiségmérőkkel vagy költségmegosztókkal, és a hőfogyasztást a tényleges felhasználás alapján kell elszámolni. A számlázás során pontos információt kell adni az energiafogyasztásról, hogy a felhasználók a fogyasztási szokásaikat megváltoztathassák.

A felszerelés a lakóépületek többségénél értelemszerűen költségmegosztót jelent, hiszen függőleges kialakítású (egy- és kétcsöves) fűtési rendszereknél hőmennyiségmérőt sem műszaki, sem költséghatékonsági szempontból nem szerelünk radiátorra, mivel bekerülési értéke többszöröse egy költségmegosztónak. A hőmennyiségmérőt egyedi mérőként például egy vízszintes fűtési rendszer belépő pontjánál alkalmazzuk.

Örömmel üdvözljük a legfrissebb kormányzati bejelentést, miszerint az EED hazai átültetését energiahatékonysági törvény formájában a Magyar Országgyűlés 2015. május 12-én elfogadta.

Az energiahatékonyság aktív jelenlétével átértékelődött a szabályozás és a fogyasztásmérés fogalma. Célként az ösztönzést, az egyéni fogyasztásmérést, a pontos elszámolást határozhatjuk meg:

„azért fizetek, amit elfogyasztottam, és ha kevesebbet fogyasztok, kevesebbet is fizetek”. A szabályozhatóság és mérhetőség egyértelműen takarékosra ösztönöz: a korszerűsítések során a radiátorokra szerelt termoszeleppel takarékoskodunk, és ezt a megtakarítást látjuk a költségmegosztó kijelzőjén.

Közgyűlések, lakossági fórumok vizsgálati kérdése a hitelesítés. Fontos megjegyezni, hogy a fűtési költségmegosztók (ellentétben a hőmennyiségmérővel) nem áramlásmérők, hanem aránymérő készülékek, így nem tartoznak az 1991. évi XLV. ún. mérésügyi törvény hatálya alá. A modern, elektronikus, kétérzékelős költségmegosztóknál működésük során legfőbb tulajdonságuk, hogy a Δt -ből képzett egységeket (egy matematikai algoritmus segítségével) pontosan meghatározzák, ebben pedig kötelező az MSZ EN 834:2000 és 835:2000-es EU-szabványnak való megfelelés.

Törvényi szabályozás része, hogy párolgató fűtési költségmegosztók újként már nem szerelhetők, csak pótlásra. Az elektronikus fűtési költségmegosztók pedig kizárólag szabályozható fűtési rendszerben, szabályozható radiátorokra szerelhetők fel. A radiátorok szabályozása azonban termoszelepekkel történik – a kézikerekes „csap” elzáró szerelvény és nem szabályozó. A termosztatikus szelepek megfelelő használata elengedhetetlen a kívánt megtakarítások eléréséhez.

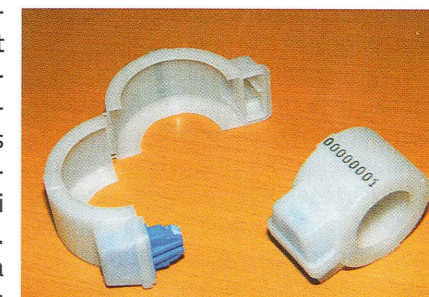
Az EED hazai bevezetésével kapcsolatos, minden bizonnyal legnagyobb feladat a fűtési rendszerek korszerűsítése lesz, hiszen az előregedett rendszereket alkalmassá kell tenni a mérés megvalósítására. A korszerűsítést követően komfortosabb, élhetőbb, megnövekedett értékű otthonokban élhetünk a lakásonkénti önálló hőfokszabályozás és mérés minden előnyével.

Ahol szabályok vannak, ott előbb-utóbb megjelennek a trükkök is. Az egyik legerősebb verzió a „téli radiátor, nyári radiátor” példája, amikor a költségmegosztóval már felszerelt radiátort a fűtési szezon előtt leszerelik, és a helyére egy másik radiátort tesznek (ideiglenesen), amelyiken nincs költségmegosztó. Sajátos „takarékoskodás” ez: az itt elcsalt fűtési költséget a lakóközösség többi tagjai fizetik meg a trükközők helyett. Erre a helyzetre jelent megoldást a radiátorplomba, mely a vízmérők és gázmérők plombáihoz hasonlít. Egyszerűen felpattintható, viszont csak roncsolással távolítható el.

Az általunk felszerelt, sorszámmal és céglogókkal ellátott plombák az esetleges visszaélésektől védik a lakóközösségeket, hogy a radiátorok leszerelésével ne lehessen manipulálni a költségosztókon megjelenő fogyasztást és így az elszámolást. Társaságunk üzletpolitikájának megfelelően többféle kedvezményben részesíthetjük a felhasználókat, így az is előfordul, hogy például díjmentesen szereljük fel a radiátorok

(jellemzően felső) bekötésére az 1 db plombát. A felszerelésnél a lakásonként vezetett munkalapon a megfelelő helyiség radiátoradata mellé természetesen kollégáink mindenkor feljegyzik a plombák sorszámát is. A későbbiekben a lakóközösségnek célszerű ellenőriznie a felszerelt plombák sértetlenségét, melyet alap helyzetben a lakásszövetkezet vagy a társasház saját berkein belül (gondnok, megbízott, IB- vagy SZB-tag stb.) végez, természetesen díjtalanul. A radiátorplomba önmagában semmilyen üzemeltetési költséget nem generál, az ellenőrzés pedig csak abban az esetben terheli a lakókat, amennyiben a közösség nem tudja vagy nem akarja saját maga megoldani a rendszeres kontrollt. A tudatosan áttetsző színben gyártott radiátorplomba pedig az áttetszőség okán került remek barátságba az esztétikával, hiszen bármely lakás színvilágához illeszkedik azzal, hogy láttatja a radiátorkötés fehérre vagy akár bármilyenre festett színeit.

Nemcsak gyártóként, hanem felelős szolgáltatóként rugalmas finanszírozási megoldásokat is biztosítunk a szerelésekhez, komplett kivitelezé-

sekhez: részletfizetés, (rész- és teljes) bérlet, továbbá lakástakarékpénztárral kapcsolt egyedi megoldásokat is, melyekben az állami támogatás pályázat nélkül elérhető.

A fogyasztásarányos elszámolás, a radiátorok teljesítményadatai, a korrekciók alkalmazása és más, a költségmegosztáshoz szervesen hozzá tartozó fontos téma lesz a következő rész témája.

Horváth Attila
kereskedelmi és marketingigazgató
ista Magyarország Kft.

¹ forrás: Az Európai Unió Hivatalos Lapja, HU - L 315/18

Épületgépész

A Magyar Épületgépészek Szövetségének szaklapja

Mérhető, tehát támogatható!

Alapgondolatok az épületgépész szakmáról
(részlet)

25 MAGYAR
ÉPÜLETGÉPÉSZEK
ÉVES SZÖVETSÉGE

"A szakma egy rendszer. Sikeréhez elengedhetetlen a jól működő és egységes érdekképviselet. A szakma meghatározó szereplőinek érdeke és kiemelt feladata, hogy létrejöjjön az egységes és sikeres szakmai érdekképviseleti rendszer."

Forrás: A MÉGSZ Alapgondolataink a szakmáról (2012) című állásfoglalása (további részletek: www.megsz.hu)